

Motion till regionfullmäktige Gävleborg

Hantering av hedersrelaterat våld och förtryck inom vården

Det kan handla om liv eller död för en patient – ändå är kunskap och riktlinjer om hur vården ska hantera hedersrelaterat våld och förtryck begränsad på många håll. Kunskapen på det här området varierar stort inom läkarkåren.

Sara Mohammad, ordförande i Riksorganisationen GAPF - Glöm aldrig Pela och Fadime, har berättat om hur man inom föreningen dagligen möter flickor som har stora hälsokonsekvenser efter könsstympning men inte vågar ta kontakt med vården.

– Det kan handla om unga gravida flickor, flickor med påtvingad slöja och d-vitaminbrist, flickor som har gjort oskuldsoperation eller letar efter en pålitlig sjukvårdsavdelning där de kan göra det. Sjukvården har stora brister när det gäller att se signaler. Det finns inte rutiner, man kan inte läsa av alla dessa mekanismer. Vi har exempel på patienter som har blivit avslöjade av sin tolk och vi chattar med flickor som är på väg att begå självmord på grund av rädslan för journalföringen av deras kontakt med sjukvården, har Sara Mohammad berättat.

Några synpunkter och förslag som framförts för att förbättra hanteringen av hedersrelaterat våld och förtryck är att:

Det skulle kunna finnas en möjlighet för läkare att mörka ett helt besök i systemet så det inte kan bli tillgängligt på nätet.

Det skulle kunna inrättas ett multikompetent specialistteam att ta till hjälp när man upptäcker ett könsstympat barn.

Det har också framförts önskemål om att det skulle finnas en obligatorisk utbildning till samtlig vårdpersonal kring hedersförtryck.

Det har i ett Kalla Fakta-program på TV4 framkommit att en läkare Göteborg har utfört oskuldskontroller och utfärdat intyg utan att journalföra besöken. Läkaren i Göteborg har också vid ett tillfälle erbjudit fastern till patienten att på flickan utföra en hymenoperation, det vill säga sy ihop henne inför bröllopsnatten. Oskuldskontroller har också förekommit i både Stockholm och i Malmö.

Läkarna som har utfört oskuldskontrollerna har till IVO uppgett att de velat hjälpa flickorna och skydda dem från våld och hot från familjen vilket ju självklart är helt fel sätt att agera på. Det går inte att försvara hederskultur genom att hänvisa till hedersförtryckets existens. Flickor utsätts för påtryckningar för att genomgå oskuldskontroll. Ofta är det flera gärningsmän som påverkar flickans beslut. Risken är stor att både psykisk och fysisk misshandel förekommer i flickans familj. Det kan också vara så att hon tvingas in i ett äktenskap mot sin vilja.

Detta är givetvis helt förkastligt. Oskuldskontroller är inte tillåtna i Sverige. Ändå har sådana genomförts.

Sammantaget så visar denna problembild på behovet av en obligatorisk utbildning till samtlig vårdpersonal kring hedersförtryck.

Yrkande

Att det i Region Gävleborg ska finnas en möjlighet för läkare att mörka ett helt besök i systemet så att det inte blir tillgängligt på nätet.

Att det i Region Gävleborg inrättas ett multikompetent specialistteam som kan gå in som hjälp vid upptäckt av ett könsstympat barn.

Att det i region Gävleborg införs en obligatorisk utbildning till samtlig vårdpersonal angående hedersförtryck.

Hasse Backman (L)